

БУШУУЛУ МИТИНГ

Антларына ахыр солууларына дери керттичилей къалгандыла

Тюене Нальчикде ишчи борчларын толтургъанда ёлтюрюлген право низамны сакълаучу органланы келечилерини скверинде бушуулу митинг болганды. Анда он жыл мындан алгъа Нальчикде къауумланы къолларындан ёлген полициячылары эсгергендиле.

Митингге КъМР-ни Парламентини спикери Татьяна Егорова, Правительствоу къуллукчулары, депутатла, жамауат эм дин организациялары келечилери келген эдиле. Аладан сора да, бушуулу жумшлагъа аманлыкъчылары къолларындан жоулган полициячылары ата-аналары, жуукълары, тенгери да къатышгандыла.

Аны ача, жаш тёлню арасында экстремизми ниетлерини профилактикасы жаны бла министр Залим Каширов бери халкъ ахыр солуларына дери ишчи борчларына, антларына керттичилей къалгандыла хурмет этер ючюн келгенин чертгенди. «Он жыл мындан алгъа, къолларына сауулла алып, шахарны орамларына жоуден аслам адам чыкъгъан эди. Алай право низамны сакълаучула алгъа къара ниетлерини толтургъа къоймагъандыла», - дегенди.

Залим Карачевич 2005 жылда 13 октябрьде адамла юлериנדен бир бирлери бла кечеге дери сарамлашып кетгенлерин, алай аладан кеплери юйлерине кытаймагъанларын да чертгенди. «Андан бери озгъан жылда республикада тынчлыкъ тохташмагъанды. Хар жылдан да энчи операцияла бардырыгъа тошеди. Алай ол заманда аманлыкъчыла муратларын толтурсала, бююн республика не халда болгуню юсюнден сакълау этеригин окуна келмей-

ди. Сирияда бола турган къужур ишлене кересиз, ала бизге да ма аллай жашауу келтиривге сие эдиле», - дегенди эмда республикада мамыр жашауу кыайтар ючюн битен жамауатны биригивге, терроризмге къажуу тургъа чакыргъанды.

КъМР-ни ич ишле министрине орунбасары Казбек Татиев а чабыуулукъну кезинде 35 полицияны бла 15 мамыр адам ёлгенлерин эсгергенди. «Андан сора жылда да терроризмге къажуу урушда бизни коллегаларыбыз ауушандыла. Биз аламы атларын жюреклерибизде тутаргъа борллубуз», - дегенди.

Жыйылгъанлары алларында дагыда «Юйюгюзге мамырлыкъ» жамауат организацияны башчысы Сафудин Шибзухов, Улуу Ата журт урушун, урунуу эс Сауутланган кючюни ветеранларыны Нальчик шахар советини башчысы Абдулаланы

Мустафа, КъМР-де жаш тёлню правительствоу башчысы Керихан Бербеков да сөлешгендиле.

Ала жамауатны биригивге, полициячыла аманлыкъчыла къажуу кюреден болушурга чакыргъандыла. Жаш тёлню уа келерини кочилерин, къарууларын да республиканы айналыгъа салыгъа, билми алыргъа кереклисин айтхандыла.

Биз бла ёлгенлеге христиан дин тереде толтургъандыла, КъМР-ни Муслийманларыны дин управленясыны башчысы экинчиси Алим Сижажов а дуа тутдургъанды.

Ахырында жыйылганла аманлыкъчыларыны хурметине бир минут шумуз тургъандыла эмда эсгертирге голле салгъандыла.

ТИКАЛАНЫ ФАТИМА
Суратлары Элина КАРАЕВА алгъанды.

Хурметлеу

Кенешлерин гюлле салыуу башлагъандыла

Терроризмге къажуу миллет комитетини Тюене Нальчикде бардырылган жыйылуу бушуулу датагъа тюзгенди 2005 жылда 13 октябрьде Къабарты-Малкъар Республиканы ара шахары Нальчикте сауутланган банда чабыуулукъ этгенди.

Кюч структураланы уста эмда келешюлу мадарларыны хайрындан, жамауатны да себеплик этиуу бла террористлени жоллары терк кесилгенди, ала шахарда жашуу магъаналы бир объектни да къолгъа эталмагъандыла. Алай, жарысувга, адам къоранчыз къутулургъа он болмагъанды мурдарларыны къолларындан 12 мамыр адам эмда кюч структураланы да 35 келечиси жоулгъанды.

Комитетни жыйылуу башларыны алында Россияни ФСБ-сыны директору А.В.Бортиков, НАК-ны къауумна киргенле, КъМР-де Терроризмге къажуу комиссияны председатели Ю.А.Кокое да право низамны сакълаучу органлада къуллукъ эте турганлай ёлгенлени эсгертемелерин жоукъгандыла эмда анга голле салгъандыла.

ЖЫЙЫЛУУ

Терроризмге къажуу кюрешни кючлендирувге, бютюн къыйматлы амалла табаргъа

Тюене Нальчикде Терроризмге къажуу миллет комитетини председатели, Россияни ФСБ-сыны директору А.В.Бортикову башчылыгы бла НАК-ны кезиюлу жыйылуу болганды. Анда Комитетини Шимал-Кавказ регионда терроризмге къажуу кюреш бла байламлы оюнулары къалай толтурулгъанларына къаралгъанды эмда жер-жерде терроризмге къажуу комиссияны бла власть органланы профилактика ишлерини кючлендируу амалларыни сиюз-

бардады, ача эмда арыскы он-гларын кючлендиридери, ниетлерин Жуукъ Востоку регионундан узакъгъа да жады. Ол себепден террорчулукъну жолун кесуу шендио артыкъда магъаналды, халкъла аралы бирге ишлеуу баш борчунна саналады, терроризмге къажуу сюрелген битен кючленден биригилуокню, террористлени инфраструктураларын гунч этиуу ишде келешюлуокню, Сирияны законлу правительствоусуна бирге билеклик этиуу ишлейди.

Россия Федерацияда террор-

тёрт кере чакълы бирге ёсенди. Аны бла бирге деп чертгенди А.В.Бортиков, регионда хал осаллай къалады. Бандит подпольядан террорчулукъ къоркучу чыкъгъанды, олсагъат тиешли мадарла этерге, алгъа болушханлары аймазгъа, тышандан Шимал Кавказда жамауат-политика болумгъа къатышып, аны бузаргъа сюрелгенлени терк ачыкълап, гунч этерге керекди.

Жыйылууда дагыда толтуруучу власты федерал органлары Россия Федерацияны жеринде террористлени ача бла жылчыт-

гендиле. Жыйылуугъа НАК-ны членлери, Россия Федерацияны Президентини Шимал-Кавказ федерал округда толу эркинликке келечиси, РФ-ни СКФО-дагы субъектлерини башчылары, толтуруучу власты федерал органларыны жууаплы къуллукчулары, право низамны сакълаучу органланы эмда энчи службаланы келечилери къатышгандыла.

Жыйылгъанлагъа айланып, А.В.Бортиков аланы эслерин халкъла аралы терроризмин баш кетюре баргъаны бек къоркучуу болгъанын бургъанды. Кесерине «Ислам кыран» деп атагъан террорист къауумла, запал къаралланы жакъ басуулары бла Жуукъ Востока кзаны уруш ачхандыла. ИГ тизилерин кенгерте

чулукъ къоркучуу азайтыуу амалларыны юсюнден айта, А.В.Бортиков бандит къауумланы ачыкълау, аланы кир ниетлерин алгъадан билли, жолларын кесуу жаны бла ишчи кючлендиридиге, дагыда алгъа аманлыкъ этгенлени, ол санда 1995 жылда Буйёновск шахаргъа чабыуулукъ этиуге къатышхан бандитлени излеу, аланы жазагъа тартуу жаны бла ишчи селейтмезге кереклисин чертип айтханды.

НАК-ны председатели СКФО-ну жеринде террорчулукъ ишле азаят кетюрегилерин да эсгертенди. Байылы тогуз айында аллай шартланы санын бытлары ол кезиюнден бер юч кере азайтыгъа къолдан келгенди. Правогъа бузукълукъ этерге унамагъанлары саны да

ханланы ачыкълау эмда аланы тохтатуу жаны бла не мадарла этгенлерине эмда аладан не хайыр чыкъгъанына къаралгъанды. Терроризмге къажуу къошакъ амалла жарашдырыла туруу, оператив эмда халкъла аралы болумда кючленюле да эрге алынгъандыла.

Къабарты-Малкъарда къоркучулукъну жалчыру ючюн не мадарла этилгенлерини юсюнден республиканы Башчысы, КъМР-де Терроризмге къажуу комиссияны председатели Ю.А.Кокое билдиргенди.

Тюене Нальчикде Федерал оператив штабы да жыйылуу болганды.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоу пресс-службасы

Кёрмюч

Техника бла шагъирейленю

КъМР-ни Аграрный университетини агробизнес эм землекерстройтво факультетини студентлери, преподавательлери бла бирге алгаракъда Прохладнадда бардырылган халкъла аралы эм молк кёрмючде болгандыла. «Агрономия» бла «терек багъачылыкъ» бълломинде окугъан жаш тёлню анда кёрностолген техника бла

шагъирейленгенди. Сейрилерини къоргъагъан экспозицияны кызаргъанла бла ушакъ отип, алгъа продукцияларын жарашдыруу, сатуу-алууу, хайрылануу юсюнден кеп соурула бергендиле. Кёрмючге реимючде болгандыла. «Агрономия» бла «терек багъачылыкъ» бълломинде окугъан жаш тёлню анда кёрностолген техника бла

бла тобеширге заман табып, бёлмюно ишени, борчларыны, аны айныгъу жолларыны юсюнден ушакъ этгенди. Шендиогу дунда кеслерин бу сферада урунугъа жазырылган жаш тёлню насыякъ сезилерин да айтханды, деп билдиргендиле бийик билим берюу учуредениндан.

Бизни корр.

Билдирю

Жазылыучуну онкюнюлюго

Хурметли окуучула!

2016 жылы биринчи жарымына газетлеге бла журналлагъа жазылуу башланганы бла байламлы

Быйыл 15 октябрьден башлап 25 октябрьге дери Федерал почта связны КъМР-де управленясы жазылуучуну онкюнюлюгон бардырады. Ол кезинде 2016 жылы биринчи жарымына «Заман» газетге, ара эмда жер-жерги издани-ялары бир къауумна да учуз багъала бла жазылыгъа онгуруз боллукъду.

Алойдю да, бу ахшы амалны ыкхандырмай, сойген газетлеринизге бла журналларыгъызга жаздырыгъыз. Сизни связны битен почта бёлмюлинде сакълабыз.

Федерал почта связны КъМР-де управленясы

КЕЛДЕН КЕТМЕУ

Эсте тутадыла, андан юлгю аладыла

Тонене шахарны 14-чю номерли гимназиясында «Нальчик. Тани аласында чабыулу» деген аты бла эсеруу линейка болгонды...

лыгы бла белгили Нальчик бир неча такыйканы ичинде уруш майданын айланганды...

решенг, ишинде кюркчуулу керуелден кыачмаган, жууаплыйканы кыты сезген адам эди...

ахчандан сора жыйылганла бир минуту иш оролгонды...

Полицияны отставкадагы полковник Владимир Петров управленин ани составы кеп адамны тас этген эсе да...

Документде

«Кьабарты-Малкяр Республиканы Билим беруи, илму эмда жаш телюню ишлери жаны бла министерствосуна организациялага окытуу ише лицензия беруи бла байламлы кырлар жумушла бардыруу жаны бла Административ регламентин кыабыл керююно юсонден» Кьабарты-Малкяр Республиканы Башчысыны 2015 жылда 30 марта чыгарылган 44-УГ номерли Указы кючон тас эттеннге санауу юсонден

Кьабарты-Малкяр Республиканы Башчысыны

УКАЗЫ

1. Кьабарты-Малкяр Республиканы Билим беруи, илму эмда жаш телюню ишлери жаны бла министерствосуна организациялага окытуу ише лицензия беруи бла байламлы кырлар жумушла бардыруу жаны бла Административ регламентин кыабыл керююно юсонден» Кьабарты-Малкяр Республиканы Башчысы Нальчик шахар, 2015 жыл 7 октябрь, №144-УГ

Кьабарты-Малкяр Республиканы Башчысыны 2015 жылда 30 марта чыгарылган 44-УГ номерли Указы кючон тас эттеннге санауу...

Ю КОКОВ

2016 жылда Кьабарты-Малкяр Республиканы Башчысында Социальный-экономика аинууу белгиленген керюмдюлери кыалай толтурулганларын билип туруу эмда Россей Федерацианы Президентини бир-бир указларын толтуруу жаны бла советни Кьабарты-Малкяр Республиканы Башчысыны 2014 жылда 19 ноябрьде чыгарылган 232-УГ номерли Указы бла кыабыл керюлген кыауумна торлеюнуле кийируму юсонден

Кьабарты-Малкяр Республиканы Башчысыны

УКАЗЫ

- 1. 2016 жылда Кьабарты-Малкяр Республиканы Башчысында Социальный-экономика аинууу белгиленген керюмдюлери кыалай толтурулганларын билип туруу эмда Россей Федерацианы Президентини бир-бир указларын толтуруу жаны бла советни Кьабарты-Малкяр Республиканы Башчысыны 2014 жылда 19 ноябрьде чыгарылган 232-УГ номерли Указы бла кыабыл керюлген кыауумна торлеюнуле кийируму; а) Советни кыауумна бу адамланы кыюарга: Алакаев А.М. - Нальчик шахар округуу жержери администрациясыны башчысыны куулугуун толтурган (ырызальгынына керю); б) Советни кыауумна бу адамланы кыюарга: Балахонов В.Х. - Терк муниципал районуу жержери администрациясыны башчысыны куулугуун толтурган (ырызальгынына керю); в) Советни кыауумна бу адамланы кыюарга: Канунинов В.А. - Россей Федерацианы Президентини Шимал-Кавказ федерал округуу толук эркинлик келечисини аппаратыны Кьабарты-Малкяр Республикада баш федерал инспектору

- в) Советни кыауумна бу адамланы кыюарга: Алакаев А.М. - Нальчик шахар округуу жержери администрациясыны башчысыны куулугуун толтурган (ырызальгынына керю); г) М.М.Козлову куулугуун былай жазарга - «Кьабарты-Малкяр Республиканы Правительствосуна Председателини орунбасары»; д) С.А.Говорову куулугуун былай жазарга - «Кьабарты-Малкяр Республиканы Правительствосуна Председателини биринчи орунбасары»; е) Кьабарты-Малкяр Республиканы Правительствосуна Председателини биринчи орунбасары; ж) Советни кыауумдун Ю.К.Алтуодову, А.И.Верещиники, Т.В.Литовченкоу, М.А. Панагорову кетерге; з) Бу Указ аныг кьол салынган кюнден башлап кючонө киреди.

Ю КОКОВ

Бахсан районуу Кременчук-Константиновское элини бир кесегинде бир-бир ишлеге чек салыуу (карантин тохташдырууу) юсонден Кьабарты-Малкяр Республиканы Башчысыны

БУЙРУГУ

Бахсан районуу Кременчук-Константиновское элинде малладан бири кытурган ауруу дандуруу ачык-аланганы бла байламлы эмда Россей Федерацианы «Ветеринарияны юсонден» 1993 жылда 14 майда чыгарылган 4979-1 номерли Закоуну 17-чю статьясына эмда Кьабарты-Малкяр Республиканы Ветеринария управленисыны башчысыны 2015 жылда 6 октябрьде чыгарылган 38-УГ-699 номерли онуонуу тийишликкелде кытурган ауруу андан аркы жайылмазча этер муратта;

1. Бахсан районуу Кременчук-Константиновское элини Озерная орамдан башлап Советская, Садовая орамлага эмда элини кыйырына дери бир-бир ишлеге 60 кюнге чек салырга (карантин тохташдырууу); 2. Карантинни кезуюнеде малланы, итени бла кийиклени бу уйкуругу 1-чи пунктуна керюз-тюткен тийрепден тышына чыгарырга эмда ол жерледе малла бла сатыу-алуу бардырырга эркин этмеге; 3. Кьабарты-Малкяр Республиканы Ветеринария управленисыны Бахсан муниципал районуу администрациясы бла бирге жукьган ауруу андан аркы жайылмазча кыйырыгына эмда тийишли малларла жарашдырырга, аланы жашауда бардырырга борчуу этиледи; 4. Бу буйрук аныг кьол салынган кюнден башлап кючонө киреди.

Кьабарты-Малкяр Республиканы Башчысы Нальчик шахар, 2015 жыл 12 октябрь, №139-РГ

Ю КОКОВ

Кьабарты-Малкяр Республиканы Правительствосуна БУЙРУГУ

2015 жыл 12 октябрь Нальчик шахар №652-рп

Кьабарты-Малкяр Республикада жуануу температурасы эмише тогшени бла байламлы: 1. Муниципал районланы бла шахар округланы жержери администрациялары 2015/2016 жылда юлейни жылтырууу кезуюну 2015 жылда 12 октябрьде башларга тийишлидиле; 2. Бу буйрук кыалай толтурулганууна контролю этиу Кьабарты-Малкяр Республиканы Правительствосуна Председателини биринчи орунбасары М.А.Дадову боюнуна салында;

Кьабарты-Малкяр Республиканы Правительствосуна Председатели А. МУСУКОВ

Гитчеликде эшитгенни уллулукда унутмаз ючюн

2005 жылда 13 октябрьде болгон бушуулу ишлени Акс-Суу элини 15-чи номерли орта школуна да эсергендиле. Школчулуга кыонаккьа КьМР-дег иш ишле министерствону акыбаллык болмагандыны ишлери жаны бла буюмуно начальниги куулугуун толтуруу турган Стелла Галачиева эмда Нальчикде акыбаллык болмагандыны ишлери жаны бла инспектор Инна Хуतेжева келген эдиле.

да болур деп», - дейдиле. Сабиле, столларна олтуруу, тынчайгандан сора, устازلары Сюзайланы Хурау бла Аппайланы Гариса аланы кыонаккьа бла шатырай этгендиле. Полицины майору Стелла Галачиева бла полицины капитана Инна Хутежева да школу директоруна эмда коллективге

быллай иш кыурагандары, аланы чакьырганлары ючюн юспас этгендиле, он жыл мындан алгга болгон бушуулу ишны юсонден халар айтхандыла. Ала кьабирьалада суратланы да керюзюткел, терроризми, экстремизми, миллетчилик да адам улугьа кыалай уллу кыоркуу салгандарын аныгатыпхандыла.

«Сиз алыккьа гитчесиз, ата-аналарыгызга, устазларыгызга тынгылагыз, кесигизден абаданна айтхан акыл озелге кулаккьа салыгызы», - деп, насихат этгендиле.

ХОПАЛАНИ Марзат, Суратны автор алганды.

Бахсан районуу Кременчук-Константиновское элини бир кесегинде бир-бир ишлеге чек салыуу (карантин тохташдырууу) юсонден Кьабарты-Малкяр Республиканы Башчысыны

БУЙРУГУ

Бахсан районуу Кременчук-Константиновское элинде малладан бири кытурган ауруу дандуруу ачык-аланганы бла байламлы эмда Россей Федерацианы «Ветеринарияны юсонден» 1993 жылда 14 майда чыгарылган 4979-1 номерли Закоуну 17-чю статьясына эмда Кьабарты-Малкяр Республиканы Ветеринария управленисыны башчысыны 2015 жылда 6 октябрьде чыгарылган 38-УГ-699 номерли онуонуу тийишликкелде кытурган ауруу андан аркы жайылмазча этер муратта;

1. Бахсан районуу Кременчук-Константиновское элини Озерная орамдан башлап Советская, Садовая орамлага эмда элини кыйырына дери бир-бир ишлеге 60 кюнге чек салырга (карантин тохташдырууу); 2. Карантинни кезуюнеде малланы, итени бла кийиклени бу уйкуругу 1-чи пунктуна керюз-тюткен тийрепден тышына чыгарырга эмда ол жерледе малла бла сатыу-алуу бардырырга эркин этмеге; 3. Кьабарты-Малкяр Республиканы Ветеринария управленисыны Бахсан муниципал районуу администрациясы бла бирге жукьган ауруу андан аркы жайылмазча кыйырыгына эмда тийишли малларла жарашдырырга, аланы жашауда бардырырга борчуу этиледи; 4. Бу буйрук аныг кьол салынган кюнден башлап кючонө киреди.

Кьабарты-Малкяр Республиканы Башчысы Нальчик шахар, 2015 жыл 12 октябрь, №139-РГ

Ю КОКОВ

Жигитликлерине баш ургандыла

Нальчикде ол кыурагылы кюнде право низамны сакьлачу органдарында ишленгенде, мамыр одамладан да келлери жоюлгандыла. Аланы араларында Черек районунда да жашла болгондыла. Тонене аланы эсериге Кыашхатуу Маданият юйюне кеп адам жыйылган эди, ол санда район администрацияны келечилери, белгелени жуукьлары бла шуьхлары, Бобугент элде интернат школу да кадетлери келгендиле. Ала Кыашхатуудан Улбашланы Ахматы, Аушигерден Анзор Шогенову, Заргажеден Артур Миостовну бла Мурат Унатлюковну эсеригендиле, аланы жигитликлерине баш ургандыла.

лыгтын кезуюму керю керюзюткелди - жолдашларын аяп, терористке бла кызауаткы биринчи болуп киргенди. Ма ол сермешиде жигитче элгенди.

Артур Лидювич МИСТОСОВ и ишлени органдарына аскерден сора тогшениди. Кысыа заманын ичинде ол куулукт эткен полкуну командованиясы аны терт керю саугьалагандыла. 13 октябрьде

Мурат Борисович УНАТЛЮКОВ ол койюкю кюн ГИВДД-ны жол-патруль службысына ишле олсагьат келген эди. Негери бла бирге - милицияны тамата лей-

синде атышуу барган жерге баргандыла. Андан кыайтып келе, Нальчикде Пачев эмда Чайковский орамланы койюшонда отрядка боевикле от ахчандыла. Биринчи болуп Ахматы шуьху

Игорь Алексеевю элгенди. Ахмат негери таба кесин атаанда, аланы кюркчуусуз жерге койкер кетериге умут этгенди. Алай аны да бандитни огу жыкьгьанды. Этген жигитлиги ючюн Улбашланы Ахмат Кышилкини ордени бла саугьаланганды (белгенден сора).

ОВД-ны тюз да арт жанындагы сабий сакдан кыайгылы белги берилгенди. Полициячылары кыаууу, ол санда Артур да, ол сагьат ары тебигегендиле. Анда ул машинала кюе эдиле, окъла сызгыра эдиле. ОВД-гва юлейни арбазлары бла этерге умут этгендиле. Алай буюмуно кыатында боевикле экипажкьа от ахчандыла. Полициячылар от ача, алайда бегингендиле. Артур гаражкьа кирген жерде уругьа буюмзана дегенлей, ызындан гранат атылгьанды. Аны толкуну жашны тышына ахчанды, аныг олсагьат автомат окъла жаугьандыла. Ол кюн Артур бла бирге Заргажеден дагыда бир жаш элгенди.

тенанты Алим Пауежеке бла ол Толстой орамда жашил рынокту тийишкенде болгьанды. Автомат атылган таушланы эшитип, экинчи ОВД-гва чабыулулук этилгенни билгенлей, жашла ары чапхандыла. Ногмов орамда ала атышуу бара турган жерге тогшениди да, боевикле бла кызауаткы киргендиле. Сермеш эки сагьатдан артык заманы баргьанды. Жашла жаралы болгьандыла. Аланы негерлерди республикалы болныцага жетдиргендиле. Марзат анда элгенди. Аны жаралы ауру болуп, кыаны да кеп кетип, врачна аны жашауну сакьлапмагьандыла.

Боевиклени окъларын амылы жоюлган жашларыбыз бичи экибизден кельмекти, ала жуукьларыны бла ахуларыны, эпллерины, ишчи негерлерини, аланы таньгыбар хар адамны да жорекериндендиле, дегенди Черек районуу башчысыны куулугуун толтурган Кызийланы Анятский.

БЕЗОПАНЫ Зафина, Черек районуну жержери администрациясыны пресо-секретары.

Эл миюк Тирлик жыйуу кыстау барарды

Бахсан районуу эл миюккенде урунгануула бу кюндеде нартохно бла картофну тирлигин кыстау жыйдыла. Бир гектардан орта эсеп бла 53 центнер нартох алында. Бир-бир молкпедэ ул а керюмдю 70 центнерге окуна жетеди. Сулай да быйыл районда нартох 25 мин гектар жерде эсдорюлгенди. Предприимательле айтханды

кере, быйыл жай исси эмд кыргьакь болгьанына да кывармай, замандында этилик жумушла тамаланындары ючюн нартох ити билгенди. Картофдан а жууну жуумьгаланы хатысчандан баш тирлик жырча тоюлду. Аны да бюгонлюкде бир гектардан орта эсеп бла 158 центнер картоф чыгыды. Кыаууу жерде ол керюмдю 180 центнерге да жетеди. Бизи корро.

КЪЫШХА ХАЗЫРЛАНЫУ

Ачыкъланган кемчиликледен суукъла башлангынчы къутулуръа

Нальчички жашау журт-коммуналный мюлко къышка къылай хазырланганын тинтүү барды. Жер-жерли самоуправленины Советни депутаты администратияны келечилери бла бирге кеп фатарлы ойледе, коммуналный мюлко объектилеринде болум бла шагъырей бериледе. Бюджетте ЖКФ-органizationsына, «Вольный суп-управляющий компанияны эзда «Общжителаны биригую» муниципал предприятияны бойсуууна болъган мюлк толосуна тинтилгенди.

Комиссияны келечилери ойледе инженер коммунацияларла, электроток сетилеге къарайдыла, ремонт ишле къылай бардырылганына багъа бичиледе. Хайырыланган энергоресурса ючюн борча болганына бла болмагъанына, управляющий компания тийиш специалистле бла жагъа келтирилген болганын тинтилгенди. Бюджетте керекли материалдан къыстырылгъы тинтилгенди да эччи эс бурардыла. Дагъыда койге эркинликсиз отула ишле къышкына эсеге тиюорилгенди. Адамланы не торло таргъ-

уылары бла оюмлары бар эселе да, ала да жазылдыла.
Тинтүүлө бардырылган кезиде Интушский орамда 12 эм 14 номерли койледе ремонт ишле тынгылы бардырылганына тинтилгенди. Алада жашагъа да анга шагъат этгенди. Юйлени бирини баше жарлы-къурту жамалды, эчкининсинде уа жыны бла арталдыда зат этилгенди. Комиссияны къауумуна киргенде ол шартланы эсеге тиюорилгенди. Крылов, Северная, Кадиров, эзда Нарт-Калинское шоссе орамлада 2-А,

4, 15 «А», 159 номерли общежитияны халлары да артык иги болмаганын четирилди.
Бүтүнлө эсоби шахар ючюн Жер-жерли самоуправленины Советини бу айда бардырылганын кенешинде чыгъарылды. Бзы бла энчи комиссия къурайдыла. Ол сагъынлыган объекттени тийиш халгъа келтирир ючюн не мдар этерге кереклисин белгилерки, деп билдиргенди муниципалитети администратиясындан.

Бизни корр.

Изеу

Малкъар театры артистлерини къошумчулары

«Къаисыннга жүз атлам» деген проект жашауда бардырып башланганын юч жыл озду. Алай бир заман а узунлугу төрт жоден артык, бийиклиги да эки метрге жуукъ болган таш хунаны ариу, тап къалап, юсюне да поэти назмулары, киталларны, саутталарны юсеринден шартла, белгилли адамланы эсгерилери жазылган плиталаны да орнатхан алай тынча да тийюл эди. Ма энди уа проектин ахырына жеттирирге кеп къалмагъанды: жаланда жолу ташлдан, юкюлден тазалау, хунаны ариулау, жолну таппандыруу.

айтылкъ поэти сюйюнгени кеси ыразлыкълары бла тамамланылды. Шабат, ыйык кюн, бир-бирледе уа ички кюн да кюеге студенте, культурада, искусствода ишленген, бийик эм энчи билмилери болгъанла, эллиле да келип, бу огуруну ише халал къол къыйналарын къошкандыла.
Озгъан ыйык кюн а Эльтобене Къуымиланы Къаисын аты малкъар къырал драма театры артистлери директор Жангоразланы Мажитини башчылыгында бергъаншыла. Ала театры автобууу бла элли ортасында тоушенгенди, кепле сейир этгенди, спектакле бла келген сунгъанла да бар эдиле. Болсада артистле, беллерин къаты къысып, жюгеринен да ёрге къыйырып, копларына

Хар заманда да жазам, бу жол да чертирге тийиш киреми: хуна бла байламлы ишле асламыс хакъсыз, айтхылыкъ поэти сюйюнгени кеси ыразлыкълары бла тамамланылды. Шабат, ыйык кюн, бир-бирледе уа ички кюн да кюеге студенте, культурада, искусствода ишленген, бийик эм энчи билмилери болгъанла, эллиле да келип, бу огуруну ише халал къол къыйналарын къошкандыла.

Озгъан ыйык кюн а Эльтобене Къуымиланы Къаисын аты малкъар къырал драма театры артистлери директор Жангоразланы Мажитини башчылыгында бергъаншыла. Ала театры автобууу бла элли ортасында тоушенгенди, кепле сейир этгенди, спектакле бла келген сунгъанла да бар эдиле. Болсада артистле, беллерин къаты къысып, жюгеринен да ёрге къыйырып, копларына

къол къапла кийип, къара ишни къолгъа алгъандыла: жолдан уллу ташланы кетергенди, таппандырылкъыкъ жерлени тюзетгенди, хунаны юсюнде мермер ташланы буюкъларын сайтагъандыла. Къысхасын иргит къарангысына дери ишлеп, кеп жумуш тамамландыла.

«Къаисыннга жүз атлам» деген фондуну къауумуна киргенде ол ишлеп ит башлагъан биринчи кюнден бери да анга къалай да болушукъ этгенлеге жюрек ыразлыкъларын билдиреде. Проект бла байламлы атыкъ тамамланылкъ ишле болгъанларын, аны себепли октябрь айны хар ыйык юсюнде изеу къуаралгынын эсе салып, анга къатышыргъа чакъырдыла.

ХОПАЛАНЫ МАРЗИТ.
СУРАТЛАДА: Къуымиланы Къаисын аты малкъар къырал драма театры артистлери къыстау ишлейдиле.

Соруу-жууап

Паспортсуз - бир жары да угъай

Федерал миграция службаны Къабарты-Малкъар Республикада Управлениясина кюн сайын кеп соруула келеди. Бююгн бу ведомствону специалиствери аланы бир-бирлерине жууула береди.

«Мени сабийиме жаланда эки жыл болады. Биз а солурга тыш къыралгъа барыргъа дел турабыз. Сабийин юсюнден шартланы мени тыш къыраллы паспортна жазаргъа жарамды неда аны кесине паспортну алгырга керекме?», деген сорайды Ж.И. Ахмедова.

«Юроссия Федерациядан тышына чыгъыу эзда Россий Федерациягъа келюне эзда кетюне, ызы бла РФ-гъа къайтышуу» юсюнден 1996 жылны паспортну алгырга керекме?», деген сорайды Ж.И. Ахмедова.

Орусча билгенге тынчыракъды

«С.Каюмованы уа быллаш шарт къагыр эттириде: «Былыны биринчи январьдан башлап тышындан келип мында патент алгыр ыразлыкълары болгъанла бизни къыралда болжалы халда эзда ёмюрге жашаргъа сюйюнге орус тилден, Российни тарыхында эзда РФ-ни законодательствосундан тестириване ётерге, сертификат да алгыр къерекиде. Аласыз къутулур амал болумбу?»

«Ху, алай онг барды. Аны ючюн орус тили, Российни тарыхы билгенге шагъатлыкъ этген сертификат керекди. Андан сорда да, 1991 жылны 1 сентябрийден СССР-ни санын кирген республикада болгъан окую ююно къырал диплому неда ол датадан сорда РФ-ни территориясында адам къырал аттестацияны ётгенине шагъатлыкъ этген документ да тамамлыкъ эттириде.

65 жылдан абадан эр кишиле да тестиривангъан эрин этпеди. Къырал программаларга кёре тыш къыраллада жашап, энди уа Россий Федерацияны жерине кёчере сюйген ата журтлугарыбызгъа эзда аланы ююлерине, бийик квалификациялы специалистлеге эзда аланы ююлерине да сертификат керек тийюлди. Ол тизмеге «Россий Федерацияны гражданствосун юсюнде» «Федерал законну 33-нч статьясына тийишчилликте бизни къыралгъа кёчере сюйюнгени араларында орус тили билгенге да киредеди.»

«Ху, алай онг барды. Аны ючюн орус тили, Российни тарыхы билгенге шагъатлыкъ этген сертификат керекди. Андан сорда да, 1991 жылны 1 сентябрийден СССР-ни санын кирген республикада болгъан окую ююно къырал диплому неда ол датадан сорда

«Ху, алай онг барды. Аны ючюн орус тили, Российни тарыхы билгенге шагъатлыкъ этген сертификат керекди. Андан сорда да, 1991 жылны 1 сентябрийден СССР-ни санын кирген республикада болгъан окую ююно къырал диплому неда ол датадан сорда

УЧРЕДИТЕЛЬЦЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛЪКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

<p>Баш редактору орусбасры Текуланы Хауа</p> <p>РЕДАКЦИЯ: АТТАЛАНЫ ЖАМАЛ (баш редактор) ЖАНГОРАЗЛАНЫ НАЖАБАТ (баш редактору орусбасры) ТОКЪЛУДАНЫ БОРИС (жууалы секретари) ТИКАЛАНЫ Фатима</p>	<p>ТЕЛЕФОНЫ: Редактору примчаны - 42-63-01. Баш редактору орусбасры - 42-38-21, 40-44-82. Жууалы секретари - 42-66-85. Секретариант - 40-93-62, Корреспонденти - 42-63-52. РЕДАКЦИЯНЫ БЕ.ЮМ.ТЕРНИ: Жамауат-поэтика жашау - 42-67-68, 42-24-02. Култлары - 42-75-82. Социальный-экономика - 42-66-73, 40-59-18. Жагъа къаууму эм сюжет - 40-39-93, 42-66-71. Окуучулар бла байламалыкълара жуууноуз ул реклама - 42-37-94. Тилиманча - 47-31-28. Эчки корреспондент - 42-68-72, Бухгалтерия - 42-30-87, Операторла - 40-28-49, 42-39-65.</p>	<p>Редакция авторла бла къагыр жоюригъейми. Кюль жазмагъа редакция тийишчилликте эм ала артка къайтарылмадыла.</p> <p>Газетде басмаган материалла айтылган оюмла редакцияны буюмуна бериледе болушукъду. Алада айтылган хар зат ючюн</p> <p>Россий Федерацияны Басма юсюнде законну тийишчилликте материаллары авторлары келери жуууламыдыла.</p> <p>Редакция автордан 400 къагъат тизгенди (машина бла жазылган 5-6 бет) кечин алмайды.</p> <p>Газет Басма эм асламы инфоформацияны эркинликери юсюнде жуууноу жана бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияны 1994 жылда 14-нч июлда регистрация этигенди.</p> <p>Регистрация номер — Н—0066. Индекс - 51532</p>	<p>Газеттин басмагъа КМР-ни Басма эзда асламы коммуникация жаны бла къырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.</p> <p>Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмагъандыла. Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 33</p> <p>Газеттин ислерине тапдыруу ючюн КМР-ни почта суввасы федеральный Управлениясина жазаргъа. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10</p> <p>Газеттин рознишга сатыу ючюн КМР-ни «Роспечать» акционер обществосу жууулыды. Телефон: 42-69-34</p>	<p>Номере графике кёре 19 00 сагъатда къол салынды. 20 00 сагъатда къол салынганды</p> <p>ГАЗЕТНИ НОМЕРИ: Чыгъартыла: Тикаланы Фатима - дежурий редактор, Зезаланы Лидия - (1, 2 - ч бетле), Гелаяны Валентина - (3, 4-нч бетле) - корреспондент. Тиражы 2100 экз. Заказ № 1714 Баргъасы 10 сому.</p> <p>РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:</p> <p>364000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 5 Электрон почта: elbor@mail.ru</p>
--	---	---	---	---

«Гриппден бакъгъандан эсе, аны болдурмазгъа тынчыды»

Жай жылыны юзындан кюз артыны салкъын конлерин, ала биз бирге уа жаууланын, грипп арууноу кезиюу да келгенди. Кеслерин бу аруудан сакълар умут бап бал, лимон неда накык варене къошулган чай бла къутулуп калгырга сюйюнгени саны аз тийюлдо, алай, жарсытуу, бу амалла хайыр бермей, грипп жыгышкына кеп болдыла.
Ол адоманы саулуугуна късаллай хата келтиргенин эзда аны болдурмаз амаллары юсюнден биз КМР-ни Саулукъ саклау министрствосуну Спиде эзда инфекция арууулагъа къажау арасыны таматасы, медицина илмулары доктору Марина Исванова бла ушакъ этгенби.

«Марина Руслановна, адоманы саулуугуна грипп не хата келтирирге болушукъ?»
«Сууукъдан тийген битую аруулауны арасында грипп эм къоркъулугъа саналды. Ол адоманы салларын тошюредди, титиретеди, къыздырады. Осалга кетсе, ёлтюрюрге окъина болушукъду. Грипп кенг жайылганы бла битую жукъгъан аруулауны арасында биринчи жерни алады. Андан эзда респираторный вирусладан къыйналгъанланы саны башха инфекцияладан арууулаудан анга ити да асламы. Жыл сайын гриппден аур халда бир неча миллион адам арууду. Елгендени саны уа, жарсытуу, 200-500 минг окуяна болады.
«Къоркъулу къауумгъа кимле киреде?»
«Бүтюрюк да къагъанкъ сабийле, абадан, сезимликлери мардадан артыкъ болгъан адамла. Жюреклеринден, нерва системаларындан, ёпкелеринден, тамакъларындан эртенден къыйналгъанла эзда диабетден арууулауда да киреде ол къауумгъа.
«Аруудан эзда кесине багъуулау арам болушукъду?»
«Температураны тошюрючю, тамакъ аруулауны терк окуяна кетериучю, бурунга тамдырыу, халын игилендириучю дарманды (неда алагъа ушгъан затланы) эзда вируслагъа къажау препаратлары рекламалары дайым этилгенди турады. Бир ле уа багъуу амаллары юсюнден интернетде окуйдула, врачлагъа селеше, бара айланмай, ишче кеслери къолгъа алгырға итенеде.
Мени оюум не заманда да бирди - ала тере, керексиз, игиле келтирмизлик оюуладыла. Сагъынлыган (къоркъуулу) къауумгъа киргенде грипп терк окуяна аур халгъа кёчере

не этилсе да, быллаш прививка айтылган адам гриппден арууды. Бусагъатдагы вакциналаны жарашдыргъанда къарысуз (алай кеслери уа сау) вирусланы хайырланмайды. Ол эрттеги амал болуучу эди.
«Прививканы эдтирмеге не сылтауа бардыла?»
«Биринчиден, тауукъ жумуртаны агъы жарашмагъанла сакъ болургъа керекди. Башха сылтаулары юсюнден а сизге поликлиникада врачла тынгылы айтырдыла.
«Вакцинация этилгенде, гриппден къутулугъа уа онг болушукъда деп, аны этерге сюйюнгенге да тобучюлеме...»
«Алай шартла да бардыла. Хар адам да бирча тийюлди. Бирлени иммунитетлери иги ишлейди. Башхаларны уа - угъай. Статистика шартлагъа кёре, прививкадан сорда адамланы 76-95 процентинде къурадыл гриппге къажау иммунитет. Арууну болдурмазгъа деп саулуукъ юкюндери мдарлары барысында да вакцинация 2-4 кереге хайырды. Алай прививка да этилинди, анга жукъгъан болса уа, ол башха аруулауны къогъамай, терк, жюнгил халда ётюзди.
«Бу бир кере этиллик амалды тургурга кереклими?»
«Гриппти вирусу дайым тоуленгенди турады. Ол себептен аны болдурмау неда багъуу амаллары да анга кёре жангъдан къурагъа тошеди. Хар жыл сайын Битеуянны саулуукъ саклау организацияны (БСОЗ) бармамчылыгы бла аны жангъа тоулопери ачылкандыла, тинтиледи. Къаисыларны бирге да къоркъуулу болушукълары белгиленгенден сорда, алагъа къажау вакцина жарашдырдыла. Бу иш алты ай чакъы бардырыды. Прививканы уа, айтханыма, арууну эпидемиясы башланганын этерге керекди. Нек дегенде вакцинаны хайырландан тийишли иммунитет бир неча ыйыкны имунити кырадыла.
«Вакцина деген ол неди?»
«Бу препаратта юч тоулюо вирусу буюклары барды. Аны прививкасы этилген бла адамны иммунитет системасы къула алып башлайды. Мында бир затны эсгерге сюеми: шендою препаратла бютюнда тынгылы тазаландыла. Ол себепден, ким

УПАШЛАНЫ Мурат.

Акция Жомакъларда къонакъда

«Сабиле хар заманда да ышарсылла» деген акцияны чеклеринде ишче борчларын толтурган кезиуде ёлтюрюген полициячылары сабийлерине, къыйын жашау болумгъа тоушен юйюрленден эзда интернетде ёген балчыкълагъа театр оюн къурайдыла.
Жаш къаруучуну театрыны артистлери къонакълагъа халкъ жомакъларга кёре салынган жарыкъ оюнну кёрюзгенди. Ол кюн Нальчикде Къырал концерт зал сабий ауазадан, къууандан толду эди. Ала спектакле ёюсюрюгенлерин къырал бла билдиргенди.
Акция КМР-де Ич ишле министрство МВД-ны ветеранларны советини, Ата журтну къоруулачулары юйюрлерини

«Сабиле хар заманда да ышарсылла» деген акцияны чеклеринде ишче борчларын толтурган кезиуде ёлтюрюген полициячылары сабийлерине, къыйын жашау болумгъа тоушен юйюрленден эзда интернетде ёген балчыкълагъа театр оюн къурайдыла.

«Сабиле хар заманда да ышарсылла» деген акцияны чеклеринде ишче борчларын толтурган кезиуде ёлтюрюген полициячылары сабийлерине, къыйын жашау болумгъа тоушен юйюрленден эзда интернетде ёген балчыкълагъа театр оюн къурайдыла.

Спорт Доммакъ майдал, багъалы саугъа да

Бу ююнде Чечен Республиканы ара шахары Грозныйде Ахмат Кадиров аты стадионда саулуукъларында, санларында къыуулары болгъанлары араларында регион эришюле бардырылганды. Спорт байрам Грозныйни кюноне жараланганы эди. Анга Къабарты-Малкъардан «Элбрус» команда да къатышканды. Бизни жерлершиби команда эсепде ючюнчю жерге тийишли болуп къайтхандыла.
Аны санына КМР-ни Урууну, иш бла жалчытуу амал социальный къоруулау министрствону Нальчикде жашаулары келген эзда инвалид тургъан ююно, сангыраулары, сокъурлары эмда инвалидлени келечилеси объективларыны битюрюери киргенди.
Спортну сюйюнге жип тартып, гирияла кётюрюп, илишан шарт, къол ююкно сынан, торлю-торлю эстафеталда эришгенди, арбачыкълада айланганы уа төрт жүз метрге чарише барып, тирюликлерин сынагъандыла.
Эришюлени эселерине кёре, республиканы командасы Ширвал-Кавказ федерал округда доммакъ майдалга тийишли болгъанды эмда диплом, кубок, багъалы саугъа да алганды.

Бизни корр.